

MERJENJE, OPAZOVANJE IN SPREMLJANJE INFLACIJSKIH PRIČAKOVANJ V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE: ŠTUDIJA PRIMERA

DEJAN ROMIH

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
dejan.romih@um.si

Inflacija je aktualna tema v ekonomiji, enako velja za inflacijska pričakovanja potrošnikov. Študija primera obravnava merjenje, opazovanje in spremljanje inflacijskih pričakovanj potrošnikov, pri čemer se osredotoča zlasti na obdobje po izbruhu epidemije covid-19. Pri tem uporablja podatke Zvezne rezervne banke v New Yorku, ki meri, opazuje in spremlja inflacijska pričakovanja v Združenih državah Amerike. Izkazalo se je, da gre za primer dobre prakse na tem področju. Raziskave in podatki ameriške centralne banke so pokazali, da med posameznimi demografskimi skupinami ameriških potrošnikov obstajajo razlike v njihovih inflacijskih pričakovanjih, kar povzroča potrebo po prilagajanju informiranja in komuniciranja kot ukrepov centralne banke. Obvladovanje inflacijskih pričakovanj je pomembno za obvladovanje inflacije, saj sta pojava med seboj povezana. Ključno za obvladovanje obeh je zaupanje v centralno banko, ki pa je v času visoke inflacije navadno omajano. Zato je naloga centralne banke, da skrbi za učinkovito oblikovanje in izvajanje denarne politike ne glede na stanje v gospodarstvu.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.epf.6.2026.4](https://doi.org/10.18690/um.epf.6.2026.4)

ISBN
978-961-286-169-2

Ključne besede:
cenovna stabilnost,
inflacija,
inflacijsko pričakovanje,
študija primera,
Združene države Amerike

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.epf.6.2026.4](https://doi.org/10.18690/um.epf.6.2026.4)

ISBN
978-961-286-169-2

Keywords:
price stability,
inflation,
inflation expectation,
case study,
United States

MEASURING AND MONITORING OF INFLATION EXPECTATIONS IN THE UNITED STATES: A CASE STUDY

DEJAN ROMIH

University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia
dejan.romih@um.si

Inflation is a current topic in economics, as are consumer inflation expectations. This case study examines the measurement and monitoring of consumer inflation expectations, with particular emphasis on the period following the COVID-19 pandemic. It uses data from the Federal Reserve Bank of New York, which measures and monitors inflation expectations in the United States. The study shows that this is a good example of practice in the field. Research and data from the US central bank have shown that differences exist among US consumer demographic groups in their inflation expectations, highlighting the need to adapt communication and information as part of central bank measures. Managing inflation expectations is important for managing inflation, as the two are closely linked. Trust in the central bank is crucial for managing both, yet it tends to weaken during periods of high inflation. Therefore, it is the responsibility of the central bank to ensure the effective design and implementation of monetary policy, regardless of the state of the economy.

University of Maribor Press

1 Pregled literature

Inflacija (angl. *inflation*) in deflacija (angl. *deflation*) sta osnovna pojma v ekonomski teoriji (angl. *economic theory*), s katerima se ameriški študenti ekonomije (angl. *economics*) seznanijo pri predmetih *Economics 101 – Introduction to Microeconomics* (slov. Ekonomija 101 – Uvod v mikroekonomijo) in *Economics 102 – Introduction to Macroeconomics* (slov. Ekonomija 102 – Uvod v makroekonomijo). V zadnjih letih so ameriški mediji o inflaciji največ poročali po izbruhu epidemije covid-19 (angl. *Covid-19 epidemics*), ki je povzročila družbeno, gospodarsko in zdravstveno krizo (Binder, 2020). Kriza covid-19 (angl. *Covid-19 crisis*) je prizadela ameriško družbo, gospodarstvo in zdravstvo ter povzročila potrebo po sprejetju ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19, ki ga povzroča koronavirus SARS-CoV-2, ter blaženje družbenih, gospodarskih in zdravstvenih posledic epidemije (Shapiro, 2020; 2022). Strah pred neznanim (angl. *fear of the unknown*), ki je marca 2020 zajel Američane in povzročil zmedo, je stanje v ameriški družbi, gospodarstvu in zdravstvu še poslabšal (Binder, 2020). Združenim državam Amerike (ZDA) je najprej grozila deflacija (tj. naraščanje kupne moči denarja), potem inflacija (tj. upadanje kupne moči denarja) (Hajdini, Shapiro, Smith & Villar, 2025). Povečanje količine denarja v obtoku je povzročilo inflacijski pritisk na cene, ki je začel popuščati šele leta 2022 (Neely, 2023). Ameriški ekonomisti se strinjajo, da so inflacijo v ZDA povzročili dejavniki na strani ponudbe (manjša ponudba blaga in storitev, manjša ponudba delovne sile) in povpraševanja (večje povpraševanje po blagu in storitvah, večje povpraševanje po delovni sili) (Bernanke & Blanchard, 2025; Faria-e-Castro, 2025; Hajdini, Knotek et al., 2025; Martin, 2025; Schwartzman, 2025). Pomembno vlogo so imela tudi inflacijska pričakovanja (angl. *inflation expectations*), ki vplivajo na odločanje gospodarskih enot o proizvodnji, trošenju, varčevanju in investiranju (Andrade, Gautier & Mengus, 2023; Andrade & Wicklein, 2025; Coibion & Gorodnichenko, 2025; D’Acunto, Malmendier & Weber, 2023). Izkazalo se je, da so bila kratkoročna inflacijska pričakovanja rahleje, dolgoročna pa trdneje zasidrana (angl. *anchored*) (Armantier et al., 2022; prim. McCracken & Cole, 2025), kar je vplivalo na protiinflacijsko ukrepanje.

Oblikovanje inflacijskih pričakovanj je zapleten proces, ki še ni popolnoma raziskan, kar zmanjšuje učinkovitost denarne politike in povzroča potrebo po dodatnih raziskavah. Na inflacijska pričakovanja vplivajo različni dejavniki, npr. značilnosti gospodarskih enot. Izkušnje iz ZDA kažejo, da imajo potrošniki višja inflacijska

pričakovanja kot druge gospodarske enote, na primer proizvajalci (Horwich, 2025). Eden od razlogov za to so razlike v informiranosti (Coibion & Gorodnichenko, 2015; Larsen, Thorsrud & Zhulanova, 2021). Binetti, Nuzzi in Stantcheva (2024) so ugotovili, da imajo ameriški potrošniki negativen odnos do inflacije, saj menijo, da ta negativno vpliva na ameriško gospodarstvo in njihov gospodarski položaj. Zato ne preseneča, da jih zanimata rast cen in plač (Lewin, Orchard & Dasgupta, 2025; Vatsa, Pino & Clements, 2025). Raziskave (Burke & Ozdagli, 2020; Conlin et al., 2024; Dong et al., 2021; Mendez-Carbajo, 2021; Stavins, 2023) so pokazale, da je epidemija covid-19 v prvi polovici leta 2020 negativno vplivala na izdatke za osebno potrošnjo, razen za živila. Ameriški potrošniki so zaradi strahu pred okužbo s koronavirusom SARS-CoV-2 živila kupovali na zalogo, kar so trgovci izkoristili za dvig cen. To je prispevalo k povečanju inflacijskih pričakovanj v ZDA. D'Acunto et al. (2021) so ugotovili, da ameriški potrošniki svoja inflacijska pričakovanja oblikujejo pod vplivom cen živil v svoji košarici (prim. Campos, McMain & Pedemonte, 2022). Enako velja za japonske potrošnike (Kikuchi & Nakazono, 2023). Kikuchi in Nakazono (2023) sta ugotovila, da so inflacijska pričakovanja japonskih potrošnikov pristranska navzgor (angl. *upward biased*). Enako velja za inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov (D'Acunto, Malmendier & Weber, 2023). D'Acunto, Malmendier in Weber (2023) so ugotovili, da se inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov razlikujejo glede na spol, izobrazbo, dohodek in raso. To je koristna informacija, saj inflacijska pričakovanja vplivajo na oblikovanje cen in plač (Andrade & Wicklein, 2025). Coibion in Gorodnichenko (2025) sta ugotovila, da se inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov razlikujejo tudi glede na pripadnost politični desnici ali levici. Izkazalo se je, da imajo pripadniki politične desnice višja inflacijska pričakovanja kot pripadniki politične levece. Binetti, Nuzzi in Stantcheva (2024) so ugotovili, da med njimi obstajajo razlike tudi glede vzrokov in posledic inflacije.

Binder, Campbell in Ryngaert (2024) so ugotovili, da na oblikovanje inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov vplivajo objave Zveznega odbora za odprti trg (angl. *Federal Open Market Committee*) ter objave podatkov o rasti cen in zaposlenosti. Bostanci, Koru in Villalvazo (2025) so ugotovili, da inflacija vpliva na prehod z enega delovnega mesta na drugo (angl. *job-to-job transition*), enako pa velja tudi za inflacijska pričakovanja. Pokazalo se je, da delavci z višjimi inflacijskimi pričakovanji pogosteje prehajajo z enega delovnega mesta na drugo in tako izboljšujejo svoj gospodarski položaj, posledično pa vplivajo na inflacijo, kot se je zgodilo leta 2021 (Faccini &

Melosi, 2025). Pilossoph in Ryngaert (2024) sta ugotovila, da so inflacijska pričakovanja v letih 2021–2023 vplivala na prehod z enega delovnega mesta na drugo. Hajdini et al. (2023) so ugotovili, da pričakovana stopnja rasti cen vpliva na pričakovano stopnjo rasti plač, ne pa obratno, ter da inflacijska pričakovanja vplivajo na prehod z enega delovnega mesta na drugo. Izkazalo se je, da inflacija povzroča prilagajanje (Stantcheva, 2024). Potrošniki morajo zaradi inflacije prilagajati trošenje, varčevanje in investiranje, zato ni presenetljivo, da imajo do inflacije negativen odnos. Stantcheva (2024) navaja, da morajo Američani zaradi inflacije prilagajati tudi pokojninsko varčevanje.

Masolo in Monti (2024) sta ugotovila, da na inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov, ne glede na druge demografske dejavnike (npr. spol, starost), vpliva njihov finančni položaj. Ugotovila sta tudi, da imajo varčevalci višja inflacijska pričakovanja kot posojilojemalci. Pokazalo se je, da varčevalci z višjimi inflacijskimi pričakovanji pogosteje prehajajo iz manj donosnih, vendar varnejših oblik varčevanja v donosnejše, vendar manj varne oblike varčevanja.

D'Acunto, Malmendier in Weber (2022) navajajo štiri dejavnike inflacijskih pričakovanj: 1. izpostavljenost dražjemu blagu, 2. izkušnost in sposobnost učenja, 3. sposobnost razumevanja in spoznavanja, 4. informiranost. Agarwal, Chua in Song (2022) dodajajo še en dejavnik: izpostavljenost kakovostnejšemu blagu. Pokazalo se je, da imajo potrošniki, ki so izpostavljeni dražjemu blagu, višja inflacijska pričakovanja kot tisti, ki niso izpostavljeni dražjemu blagu. Razlog je, da je kakovostnejše blago dražje. Podobno velja za potrošnike, ki so bolj izkušeni in imajo večjo sposobnost učenja, zato imajo starejši višja inflacijska pričakovanja kot mlajši. Upoštevati moramo, da se pripadniki mlajše generacije do izbruha epidemije covid-19 niso srečali z visoko inflacijo. Pokazalo se je tudi, da imajo potrošniki z nižjo izobrazbo in posledično nižjo sposobnostjo razumevanja in spoznavanja višja inflacijska pričakovanja kot tisti z višjo izobrazbo in posledično višjo sposobnostjo razumevanja in spoznavanja. Izkazalo se je, da tudi informiranost vpliva na inflacijska pričakovanja, pri čemer imajo pomembno vlogo mediji. Binder, Frank in Ryngaert (2025) so ugotovili, da poročanje o inflaciji vpliva na inflacijska pričakovanja. Chahrour, Shapiro in Wilson (2025) pa so ugotovili, da novice o višji inflaciji bolj vplivajo na inflacijska pričakovanja kot novice o nižji inflaciji.

2 Študija primera

Živimo in delamo v času negotovosti. To povzročajo različni dejavniki, ki vplivajo na vedenje in ravnanje gospodarskih enot (Meyer et al., 2022). Izkušnje iz ZDA kažejo, da je negotovost nova normalnost, na katero se moramo navaditi, podobno, kot smo se morali navaditi na inflacijo. Raziskave (Andrade, Gautier & Mengus, 2023; Binder & Kamdar, 2022; Braggion et al., 2024) kažejo, da inflacija vpliva na inflacijska pričakovanja in obratno, zato se je povečalo zanimanje oblikovalcev politik in raziskovalcev za merjenje, opazovanje in spremljanje inflacijskih pričakovanj ter ugotavljanje njihovih vzrokov in posledic. Ta študija primera obravnava merjenje, opazovanje in spremljanje inflacijskih pričakovanj v ZDA, ki smo jih izbrali kot primer dobre prakse. Ameriška centralna banka ima na voljo različne podatke o napovedani in pričakovani stopnji inflacije, ki jih uporablja pri oblikovanju in izvajanju denarne politike (Armantier et al., 2022; Hajdini, Knotek et al., 2025; Weber et al., 2022). V tem poglavju predstavljamo učne izide, primer in rezultate ter se osredotočamo na analizo kratkoročnih in dolgoročnih inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov, s čimer dopolnjujemo literaturo v slovenskem jeziku o inflacijskih pričakovanjih.

2.1 Učni izidi

Študija primera je zasnovana tako, da omogoča doseganje naslednjih učnih izidov:

Učni izid 1: razumeti vlogo in pomen inflacijskih pričakovanj.

Učni izid 2: razumeti vlogo in pomen Zvezne rezervne banke v New Yorku.

Učni izid 3: razumeti vlogo in pomen ankete o pričakovanjih potrošnikov.

Učni izid 4: razumeti vlogo in pomen merjenja, opazovanja ter spremljanja inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov glede na njihove demografske značilnosti.

Učni izid 5: razumeti vlogo in pomen informiranja ter komuniciranja za obvladovanje inflacijskih pričakovanj pripadnikov posameznih demografskih skupin.

2.2 Primer (zgodba)/problem

Centralna banka skrbi za oblikovanje in izvajanje denarne politike. V tem poglavju predstavljamo primer ameriške centralne banke, pri čemer se osredotočamo na Zvezno rezervno banko v New Yorku (angl. *Federal Reserve Bank of New York*), eno od dvanajstih zveznih rezervnih bank v ZDA. Ustanovljena je bila novembra 1914 in izvaja denarno politiko Zveznega odbora za odprti trg v drugem okrožju Zveznega rezervnega sistema (angl. *Federal Reserve System*), s čimer prispeva k doseganju ciljev ameriške centralne banke, kot je cenovna stabilnost (Federal Reserve Bank of New York, 2021).

Ena od nalog Zvezne rezervne banke v New Yorku je tudi izvajanje Ankete o pričakovanjih potrošnikov (angl. *Survey of Consumer Expectations*), s katero ameriška centralna banka meri, opazuje in spremlja pričakovanja ameriških potrošnikov. Podatki ankete so osnova za oblikovanje politik in raziskovanje. To velja zlasti za podatke o pričakovanjih glede stopnje inflacije čez eno, tri in pet let, ki so tudi osnova za izračun inflacijske negotovosti. Prednost ankete je, da ameriška centralna banka z njo meri, opazuje in spremlja inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov glede na njihove demografske značilnosti. To je nujno za večjo učinkovitost ameriške denarne politike. Inflacija vpliva na inflacijska pričakovanja potrošnikov in obratno (Nasir & Huynh, 2024), kar zavira proces dezinflacije (angl. *disinflation*). Pripadniki različnih demografskih skupin imajo različna inflacijska pričakovanja, zato je treba informiranje in komuniciranje prilagoditi. Pomembno je, da centralna banka uživa zaupanje potrošnikov, ki ga upravičuje s svojim delom. V državah z visoko inflacijo, na primer v Argentini, je zaupanje v centralno banko nizko, kar otežuje sidranje kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih inflacijskih pričakovanj. Naloga države in njenih organov je ohranjati zaupanje v centralno banko kot neodvisno ustanovo. Njena neodvisnost je bistvena za ohranjanje cenovne stabilnosti, česar se zaveda tudi ameriška centralna banka.

Anketa o pričakovanjih potrošnikov dopolnjuje vire podatkov, ki so na voljo oblikovalcem politik in raziskovalcem. Pokazalo se je, da ni smiselno staviti vse na eno karto (Armantier et al., 2022; Hajdini, Knotek et al., 2025; Reis, 2023; Weber et al., 2022). V preteklosti je obstajala potreba po anketi o pričakovanjih potrošnikov, ki bi omogočala merjenje, opazovanje in spremljanje inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov glede na njihove demografske značilnosti. Zato je Zvezna

rezervna banka v New Yorku razvila vprašalnik, ki omogoča pridobivanje podatkov o intervalni (angl. *interval prediction*) in točkovni (angl. *point prediction*) napovedi stopnje inflacije. Ti podatki so pomembni za obvladovanje inflacije in inflacijskih pričakovanj, kar se je pokazalo v času visoke inflacije. Medletna stopnja inflacije, merjena z indeksom cen izdatkov za osebno potrošnjo (angl. *personal consumption expenditures price index*), je bila v ZDA po izbruhu epidemije covid-19 najvišja junija 2022, ko je znašala 7,2 odstotka (gl. sliko 1, ki prikazuje gibanje medletne stopnje inflacije v ZDA od junija 2013 do septembra 2025). Marca 2020 je znašala 1,2 odstotka, aprila in maja 2020, ko je bila najnižja, pa 0,5 odstotka. Nato je začela naraščati, dokler ni leta 2022 dosegla vrha. Če ne upoštevamo hrane in energije, je bila medletna stopnja inflacije v ZDA po izbruhu epidemije covid-19 najvišja februarja, marca in septembra 2022, ko je znašala 5,6 odstotka. Junija 2022 je znašala 5,3 odstotka. Z zvišanjem inflacije so se zvišala tudi inflacijska pričakovanja, ki jih obravnavamo v naslednjem podpoglavju. Cavallo in Kryvtsov (2025) sta ugotovila, da so se cene cenejšega blaga zvišale bolj kot cene dražjega blaga, kar je vplivalo na inflacijska pričakovanja potrošnikov z nizkim dohodkom.

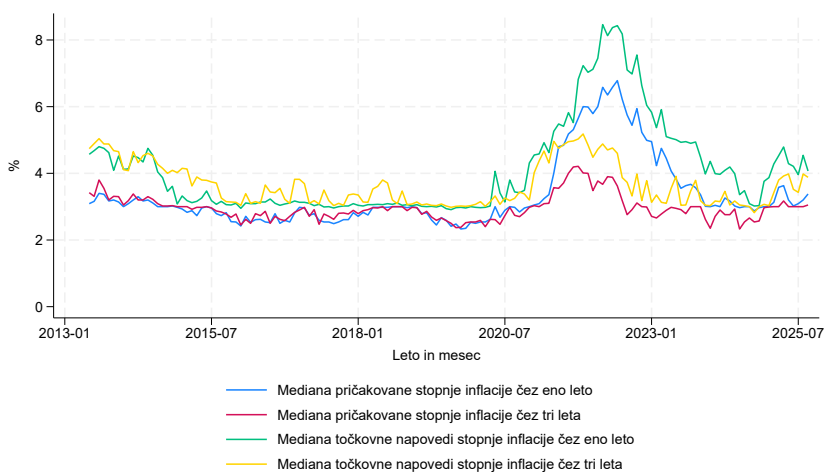

Slika 1: Gibanje medletne stopnje inflacije v ZDA

Vir: (U.S. Bureau of Economic Analysis, 2025).

2.3 Rezultati

V tem podglavju uporabljamo mesečne podatke o inflacijskih pričakovanjih ameriških potrošnikov, ki so dostopni na spletni strani Centra za mikroekonomske podatke (angl. *Center for Microeconomic Data*)¹. Slika 2 prikazuje gibanje mediane pričakovane stopnje inflacije čez eno in tri leta od junija 2013 do septembra 2025. Mediana pričakovane stopnje inflacije čez eno leto je bila najvišja junija 2022, ko je znašala 6,8 odstotka. V istem mesecu je bila najvišja tudi medletna stopnja inflacije (7,2 odstotka). Mediana pričakovane stopnje inflacije čez tri leta je bila najvišja septembra in oktobra 2021 (4,2 odstotka), ko je medletna stopnja inflacije znašala 4,7 oziroma 5,3 odstotka. V vseh treh primerih je bila mediana pričakovane stopnje inflacije nižja od medletne stopnje inflacije. To ne velja za mediano točkovne napovedi stopnje inflacije čez eno leto, ki je bila najvišja marca 2022 (5,8 odstotka), in za mediano točkovne napovedi stopnje inflacije čez tri leta, ki je bila najvišja aprila 2013 (pet odstotkov). Takrat so ameriški potrošniki pričakovali, da bo ameriška centralna banka z izvajanjem programa nakupa ameriških vrednostnih papirjev dolgoročno prispevala k zvišanju inflacije. Namen programa je bil preprečiti, da bi se ameriško gospodarstvo ujelo v likvidnostno past.

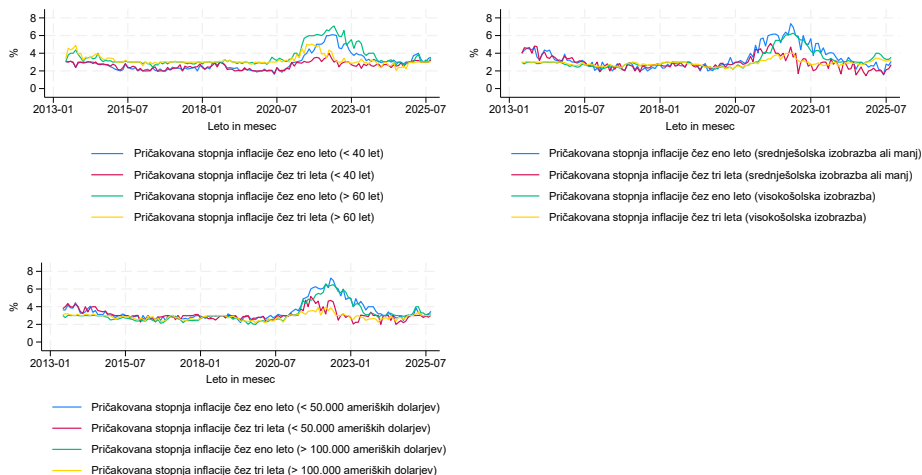

Slika 2: Gibanje mediana pričakovane stopnje inflacije čez eno in tri leta ter mediane točkovne napovedi stopnje inflacije čez eno in tri leta

Vir: (Federal Reserve Bank of New York, 2025).

¹ Gl. <https://www.newyorkfed.org/microeconomics/>.

Slika 3 prikazuje gibanje mediane pričakovane stopnje inflacije čez eno in tri leta glede na starost, dohodek in izobrazbo (anketiranih) potrošnikov. V nadaljevanju bomo zaradi poenostavitve upoštevali samo skrajne skupine. Izkazalo se je, da imajo potrošniki, mlajši od 40 let, navadno nižja kratkoročna inflacijska pričakovanja kot potrošniki, starejši od 59 let. Enako velja za dolgoročna inflacijska pričakovanja. Junija 2022 je bila mediana pričakovane stopnje inflacije čez eno leto za potrošnike, mlajše od 40 let, za eno odstotno točko nižja kot za potrošnike, starejše od 60 let, mediana pričakovane stopnje inflacije čez tri leta pa nižja za 0,4 odstotne točke. Tudi potrošniki z dohodkom, manjšim od 50.000 ameriških dolarjev, imajo navadno nižja kratkoročna in dolgoročna inflacijska pričakovanja kot potrošniki z dohodkom, večjim od 100.000 ameriških dolarjev. Enako velja za potrošnike z nižjo izobrazbo, ki imajo navadno tudi nižji dohodek.

Slika 3: Gibanje mediane pričakovane stopnje inflacije čez eno in tri leta po posameznih demografskih skupinah

Vir: (Federal Reserve Bank of New York, 2025).

3 Vprašanja za razpravo

1. Kakšni sta vloga in pomen inflacijskih pričakovanj?
2. Kakšni sta vloga in pomen Zvezne rezervne banke v New Yorku?

3. Kakšni sta vloga in pomen ankete o pričakovanih potrošnikov?
4. Kakšni sta vloga in pomen zaupanja potrošnikov v ameriško centralno banko?
5. Kakšni sta vloga in pomen merjenja, opazovanja in spremljanja inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov glede na njihove demografske značilnosti?
6. Kakšni sta vloga in pomen informiranja ter komuniciranja za obvladovanje inflacijskih pričakovanj pripadnikov posameznih demografskih skupin?
7. V študiji primera smo obravnavali tri demografske dejavnike, ki vplivajo na inflacijska pričakovanja ameriških potrošnikov: starost, izobrazbo in dohodek. Kateri drugi demografski dejavniki bi še lahko vplivali na inflacijska pričakovanja v ZDA?
8. Ali bi morala inflacijska pričakovanja potrošnikov glede na njihove demografske značilnosti meriti, opazovati in spremljati tudi Evropska centralna banka? Kaj bi ji to omogočilo?

4 Zaključki

Izkazalo se je, da obstaja potreba po merjenju, opazovanju in spremljanju kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov. Epidemija covid-19, ki je vplivala na zvišanje inflacije v ameriškem gospodarstvu, je poudarila vlogo in pomen ameriške centralne banke pri ohranjanju stabilnosti ameriškega gospodarstva v času nizke in visoke inflacije. Merjenje, opazovanje in spremljanje inflacijskih pričakovanj ameriških potrošnikov omogoča učinkovitejše oblikovanje in izvajanje ameriške denarne politike, kar koristi ne samo ameriškem, ampak tudi drugim gospodarstvom. Zato je pomembno, katere podatke ima ameriška centralna banka na voljo. Ker med posameznimi demografskimi skupinami obstajajo razlike v inflacijskih pričakovanjih, je treba denarno politiko temu prilagoditi. Podatki so pokazali, da so imeli starejši, manj izobraženi in revnejši v opazovanem obdobju višja inflacijska pričakovanja kot mlajši, bolj izobraženi in bogatejši, kar je mogoče pojasniti z ekonomskimi, sociološkimi in psihološkimi dejavniki. Pomemben je tudi dostop do informacij. Za učinkovito oblikovanje inflacijskih pričakovanj je nujna ustrezna informiranost.

Viri in literatura

- Agarwal, S., Chua, Y. H., & Song, C. (2022). Inflation expectations of households and the upgrading channel. *Journal of Monetary Economics*, 128, 124–138. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2022.04.003>
- Andrade, P., & Wicklein, M. (2025). *Why have inflation expectations surged recently? A historical perspective* (Current Policy Perspectives No. 25-14). Federal Reserve Bank of Boston. <https://www.bostonfed.org/publications/current-policy-perspectives/2025/why-have-inflation-expectations-surged-recently>
- Andrade, P., Gautier, E., & Mengus, E. (2023). What matters in households' inflation expectations? *Journal of Monetary Economics*, 138, 50–68. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2023.05.007>
- Armantier, O., Sbordone, A., Topa, G., van der Klaauw, W., & Williams, J. C. (2022). A new approach to assess inflation expectations anchoring using strategic surveys. *Journal of Monetary Economics*, 129, S82–S101. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2022.05.002>
- Bernanke, B., & Blanchard, O. (2025). What caused the US pandemic-era inflation? *American Economic Journal: Macroeconomics*, 17(3), 1–35. <https://doi.org/10.1257/mac.20230195>
- Binder, C. (2020). Coronavirus fears and macroeconomic expectations. *The Review of Economics and Statistics*, 102(4), 721–730. https://doi.org/10.1162/rest_a_00931
- Binder, C. C., Campbell, J. R., & Ryngaert, J. M. (2024). Consumer inflation expectations: Daily dynamics. *Journal of Monetary Economics*, 145, 103613. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2024.103613>
- Binder, C., & Kamdar, R. (2022). Expected and realized inflation in historical perspective. *Journal of Economic Perspectives*, 36(3), 131–156. <https://doi.org/10.1257/jep.36.3.131>
- Binder, C., Frank, P., & Ryngaert, J. M. (2025). *The causal effect of news on inflation expectations* (NBER Working Paper No. 34088). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w34088>
- Binetti, A., Nuzzi, F., & Stantcheva, S. (2024). People's understanding of inflation. *Journal of Monetary Economics*, 148, 103652. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2024.103652>
- Bostanci, G., Koru, O., & Villalvazo, S. (2025). *Changing jobs to fight inflation: Labor market reactions to inflationary shocks* (Finance and Economics Discussion Series No. 2025-042). Board of Governors of the Federal Reserve System. <https://doi.org/10.17016/FEDS.2025.042>
- Braggion, F., von Meyerinck, F., Schaub, N., & Weber, M. (2024). *The long-term effects of inflation on inflation expectations* (NBER Working Paper No. 32160). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w32160>
- Burke, M. A., & Ozdagli, A. (2020). *Household inflation expectations and consumer spending: Evidence from panel data* (Research Department Working Paper No. 20-15). Federal Reserve Bank of Boston. <https://doi.org/10.29412/res.wp.2020.15>
- Campos, C., McMain, M., & Pedemonte, M. (2022). Understanding which prices affect inflation expectations. *Economic Commentary*, 2022-06. Federal Reserve Bank of Cleveland. <https://doi.org/10.26509/frbc-ec-202206>
- Cavallo, A., & Kryvtsov, O. (2024). Price discounts and cheapflation during the post-pandemic inflation surge. *Journal of Monetary Economics*, 148, 103644. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2024.103644>
- Chahrour, R., Shapiro, A. H., & Wilson, D. J. (2025). *News selection and household inflation expectations* (Working Paper No. 2024-31). Federal Reserve Bank of San Francisco. <https://doi.org/10.24148/wp2024-31>
- Coibion, O., & Gorodnichenko, Y. (2015). Information rigidity and the expectations formation process: A simple framework and new facts. *American Economic Review*, 105(8), 2644–2678. <https://doi.org/10.1257/aer.20110306>
- Coibion, O., & Gorodnichenko, Y. (2025). *Inflation, expectations and monetary policy: What have we learned and to what end?* (NBER Working Paper No. 33858). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w33858>

- D'Acunto, F., Malmendier, U., & Weber, M. (2023). What do the data tell us about inflation expectations? V R. Bachmann, G. Topa, & W. van der Klaauw (ur.), *Handbook of Economic Expectations* (str. 133–161). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-822927-9.00012-4>
- D'Acunto, F., Malmendier, U., Ospina, J., & Weber, M. (2021). Exposure to grocery prices and inflation expectations. *Journal of Political Economy*, 129(5), 1615–1639. <https://doi.org/10.1086/713192>
- Faccini, R., & Melosi, L. (2025). Job-to-job mobility and inflation. *The Review of Economics and Statistics*, 107(4), 1027–1041. https://doi.org/10.1162/rest_a_01312
- Faria-e-Castro, M. (2025, 6. januar). A look at inflation in recent years through the lens of a macroeconomic model. *St. Louis Fed On the Economy*. <https://www.stlouisfed.org/on-the-economy/2025/january/look-inflation-recent-years-through-lens-macroeconomic-model>
- Federal Reserve Bank of New York. (2021). *Federal Reserve Bank of New York*. Federal ReserveHistory.org. <https://www.federalreservehistory.org/essays/new-york-fed>
- Federal Reserve Bank of New York. (2025). *Survey of Consumer Expectations: Inflation expectations*. <https://www.newyorkfed.org/microeconomics/sce#/inflexp-1>
- Hajdini, I., Knotek, E. S., II, Leer, J., Pedemonte, M., Pfajfar, D., Schoenle, R. S., & Shiroff, T. (2025). Consumer inflation expectations across surveys and over time. *Economic Commentary*, 2025-07. Federal Reserve Bank of Cleveland. <https://doi.org/10.26509/frbc-ec-202507>
- Hajdini, I., Knotek, E. S., II, Leer, J., Pedemonte, M., Rich, R. W., & Schoenle, R. S. (2023). *Low passthrough from inflation expectations to income growth expectations: Why people dislike inflation*. (Working Paper No. 22-21R). Federal Reserve Bank of Cleveland. <https://doi.org/10.26509/frbc-wp-202221r>
- Hajdini, I., Shapiro, A., Smith, A. L., & Villar, D. (2025). *Inflation since the pandemic: Lessons and challenges* (Finance and Economics Discussion Series No. 2025-070). Board of Governors of the Federal Reserve System. <https://doi.org/10.17016/FEDS.2025.070>
- Horwich, J. (2025, 27. marec). *More than a feeling? Making sense of elevated inflation expectations*. Federal Reserve Bank of Minneapolis. <https://www.minneapolisfed.org/article/2025/more-than-a-feeling-making-sense-of-elevated-inflation-expectations>
- Kikuchi, J., & Nakazono, Y. (2023). The formation of inflation expectations: Microdata evidence from Japan. *Journal of Money, Credit and Banking*, 55(7), 1609–1632. <https://doi.org/10.1111/jmcb.12944>
- Larsen, V. H., Thorsrud, L. A., & Zhulanova, J. (2021). News-driven inflation expectations and information rigidities. *Journal of Monetary Economics*, 117, 507–520. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2020.03.004>
- Lewin, N., Orchard, J., & Dasgupta, K. (2025, 28. marec). Do people care more about inflation or wage growth? *FEDS Notes*. Board of Governors of the Federal Reserve System. <https://doi.org/10.17016/2380-7172.3701>
- Martin, F. M. (2025, 6. marec). The fiscal origin of the COVID-19 price surge. *St. Louis Fed On the Economy*. <https://www.stlouisfed.org/on-the-economy/2025/march/fiscal-origin-covid-19-price-surge>
- Masolo, R., & Monti, F. (2024). *Inflation expectations of savers and borrowers* (CEPR Discussion Paper No. 19776). CEPR Press. <https://cepr.org/publications/dp19776>
- McCracken, M. W., & Cole, A. (2025, 25. september). How well are inflation expectations anchored? Two datasets compared. *St. Louis Fed On the Economy*. <https://www.stlouisfed.org/on-the-economy/2025/september/how-well-are-inflation-expectations-anchored-two-datasets-compared>
- Mendez-Carbajo, D. (2021, 4. januar). Consumer spending and the COVID-19 pandemic. *Page One Economics*. Federal Reserve Bank of St. Louis. <https://research.stlouisfed.org/publications/page1-econ/2021/01/04/consumer-spending-and-the-covid-19-pandemic>

- Meyer, B., Mihaylov, E., Barrero, J. M., Davis, S. J., Altig, D., & Bloom, N. (2022). Pandemic-Era Uncertainty. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(8), 338. <https://doi.org/10.3390/jrfm15080338>
- Nasir, M. A., & Huynh, T. L. D. (2024). Nexus between inflation and inflation expectations at the zero lower bound: A tiger by the tail. *Economic Modelling*, 131, 106601. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106601>
- Neely, C. J. (2023, 23. maj). The rise and fall of M2. *St. Louis Fed On the Economy*. <https://www.stlouisfed.org/on-the-economy/2023/may/rise-and-fall-of-m2>
- Pilossoph, L., & Ryngaert, J. M. (2024). *Job search, wages, and inflation* (NBER Working Paper No. 33042). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w33042>
- Reis, R. (2023). Four mistakes in the use of measures of expected inflation. *AEA Papers and Proceedings*, 113, 47–51. <https://doi.org/10.1257/pandp.20231033>
- Schwartzman, F. (2025). *The rabbit-duck question: What caused the recent inflation surge?* (Federal Reserve Bank of Richmond Economic Brief No. 25-20). https://www.richmondfed.org/publications/research/economic_brief/2025/eb_25-20
- Shapiro, A. H. (2020, 24. avgust). *Monitoring the inflationary effects of COVID-19* (FRBSF Economic Letter No. 2020-24). Federal Reserve Bank of San Francisco. <https://www.frbsf.org/research-and-insights/publications/economic-letter/2020/08/monitoring-inflationary-effects-of-covid-19/>
- Shapiro, A. H. (2022). *A simple framework to monitor inflation* (Federal Reserve Bank of San Francisco Working Paper No. 2020-29). <https://doi.org/10.24148/wp2020-29>
- Stantcheva, S. (2024). *Why do we dislike inflation?* (NBER Working Paper No. 32300). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w32300>
- Stavins, J. (2023). *Credit card spending and borrowing since the start of the COVID-19 pandemic* (Current Policy Perspectives No. 23). Federal Reserve Bank of Boston. <https://www.bostonfed.org/publications/current-policy-perspectives/2023/credit-card-spending-and-borrowing-since-the-start-of-the-covid-19-pandemic.aspx>
- U.S. Bureau of Economic Analysis. (2025). *Personal consumption expenditures: Chain-type price index*. FRED, Federal Reserve Bank of St. Louis. <https://fred.stlouisfed.org/series/PCEPI>
- Vatsa, P., Pino, G., & Clements, A. (2025). Gasoline prices, gasoline price expectations, and inflation expectations in the United States. *Energy Economics*, 146, 108508. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2025.108508>
- Weber, M., D'Acunto, F., Gorodnichenko, Y., & Coibion, O. (2022). The subjective inflation expectations of households and firms: Measurement, determinants, and implications. *Journal of Economic Perspectives*, 36(3), 157–184. <https://doi.org/10.1257/jep.36.3.157>

Didaktična uporaba: Študija primera je uporabna pri predmetih s področja mednarodne ekonomije. Še posebej je relevantna za vsebine, ki se obravnavajo pri predmetih EPF, kot so *Mednarodni finančni instrumenti* na visokošolskem študijskem programu, *Mednarodne poslovne finance* na univerzitetnem študijskem programu in/ali *Analiza mednarodnih gospodarskih gibanj* na magistrskem študijskem programu.